O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI

OLIY VA O‘RTA MAXSUS TA’LIM VAZIRLIGI

TOSHKENT DAVLAT SHARQSHUNOSLIK UNIVERSITETI

“TASDIQLAYMAN”

____

Rektor G.Sh.Rixsiyeva

2021-yil “28” 08

LINGVISTIK TADQIQOTLAR METODOLOGIYASI

FANINING O‘QUV DASTURI

Bilim sohasi:	100000	Gumanitar
Ta’lim sohasi:	120000	Gumanitar fanlar
Mutaxassislik:	70230101	Lingvistika (sharq tillari bo‘yicha)

Toshkent – 2021

	Qo'shimcha adabiyotlar 5. Мирзиёев Ш.М. Танқидий таҳлил, қатъий тартиб-интизом ва шахсий жавобгарлик – ҳар бир раҳбар фаолиятининг кундалик қоидаси бўлиши керак. – Т.: "Ўзбекистон", 2017. 6. Мирзиёев Ш.М. Эркин ва фаровон, демократик Ўзбекистон давлатини биргаликда барпо этамиз. (Мы все вместе построим свободное, демократическое и процветающее государство Узбекистан).– Т.: "Ўзбекистон", 2016. –56 б. 7. Мирзиёев Ш.М. Қонун устуворлиги ва инсон манфаатларини таъминлаш – юрт тараққиёти ва халқ фаровонлигининг гарови. (Обеспечение верховенства закона и интересов человека – гарантия развития и благополучия народа). – Т.: "Ўзбекистон", 2017. – 48 б. 8. Мирзиёев Ш.М. Буюк келажагимизни мард ва олижаноб халқимиз билан қурамиз. – Т.: "Ўзбекистон", 2017. – 488 б. 9. Большой энциклопедический словарь. Языкознание. / В.Н.Ярцева таҳрири остида. М., 1990. 10. Степанов Ю.С. Язык и метод. К современной философии языка. М., 1998. 11. Stalmaker R.C. Pragmatics// Semantics of natural language. Dordrecht – Holland. 1972.
6.	**Axborot manbalari:** 12. http://www.rsl.ru/ 13. http://www.msu.ru/ 14. http://www.ziyonet.uz 15. http://www.lib.ru 16. http://www.philology.ru 17. http://www.litcatalog.al.ru 18. http://www.ruscenter.ru
7.	O'quv dasturi "O'zbek tili va adabiyoti" kafedrasida ishlab chiqilgan va 2021 - yil "24" 08 dagi "1" –sonli bayonnomasi bilan ma'qullangan. O'quv dasturi Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti Kengashining 2021 - yil "28" 08 dagi "1" -sonli bayoni bilan tasdiqlangan.
8.	**Fan/modul uchun mas'ul:** Omonov Q.Sh. – TDShU professori, filologiya fanlari doktori Sh.M.Sharasulova – TDShU, katta o'qituvchi, filologiya fanlari nomzodi.
9.	**Taqrizchilar:** Islamdjanova X.I. – TDShUprofessori, filologiya fanlari doktori Ko'katova O.A – Filologiya fanlari nomzodi, O'zMUdotsenti

Fan/modul turi LTM104		**O'quv yili** 2021-2022	**Semestr** 1	**ECTS - Kreditlar** 4	
Fan/modul kodi Majburiy		**Ta'lim tili** O'zbek/rus		**Haftadagi dars soatlari** 4	
1.	**Fanning nomi**		**Auditoriya mashg'ulotlari (soat)**	**Mustaqil ta'lim (soat)**	**Jami yuklama (soat)**
	Lingvistik tadqiqotlar metodologiyasi		60	60	120

2.

I. Fanning mazmuni:

Mazkur kursning ***asosiy maqsadi*** magistrantlarning ilmiy tadqiqot uslublari bilan tanishtirish, shu bilan birga ularga ilmiy manbalar bilan mustaqil ishlash ko'nikmalarini singdirish, hamda ilmiy ish mavzusini ishlab chiqishga oid malakalarni hosil qilish, sababi bu bilim va tasavvurga ega bo'lish uchun boshqa bir tizim, ya'ni malaka va bilimlarni qabul qilish tizimi zarur bo'ladi.

II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)

1-ma'ruza. Lingvistik tadqiqotlar metologiyasi haqida tushuncha. Ilmshunoslikning "Ilm haqidagi ilm" tarzidagi o'ziga xos tabiati. Filologning ilmiy tadqiqot ishlari va faoliyat yo'nalishlari. Ilmiy janrlar, ilmiy uslubda bayon qilish.

2-ma'ruza. Ilmiy bilimning xususiyatlari. Ilmning ta'rifi. Ilmiy bilimlar va ularning xususiyatlari tavsifi.

3-ma'ruza. Ilm yangi bilimlarni izlash jarayoni sifatida. Filologiya ilm sifatida. Lingvistika va uning filologiyaga aloqasi.

4-ma'ruza. Tadqiqot mavzusini tanlash, mavzuga oid adabiyotlarni izlash. Mavzuni asoslash: dolzarbligi, yangiligi, ahamiyati, tadqiqot materiali va manbalari. O'rganilganlik darajasi.

5-ma'ruza. Ilmiy mutoala. Ilmiy mutoala shakllari. Antitsipatsiya haqida tushuncha. Mutoala mazmunini qayd etish va to'plash turlari. O'qilganlarni talqin qilish (interpretatsiya).

6-ma'ruza. Lingvistika uslublari va tadqiqot uslubini aniqlash. Tadqiqotning tajribaviy asosi. Til materiallari manbalari. Kuzatuv natijalarini qayd etish. Shaxsiy bilimlarni aniqlash tavsifi. Tajriba va tadqiqotning tajribaviy asoslari.

7-ma'ruza. Ilm inson faoliyati sifatida. Ilmdagi yangilik, ilm va tanqid, ilmiy bahs-munozara. Ilmdagi yangilik, ilm va ijod. Ilmiy tahlil natijalarining dastlabki umumlashuvi. ilmda odob-ahloq muammolari. Ilmiy borliqning antinomik nuktai nazardan qarashlari. Ilmda insonning odob-ahloq qoidalari.

8-ma'ruza. Ilm ilmiy izlanishning natijasi sifatida. Ilmiy matnlarni shakllantirish. Ilmiy ishni rasmiylashtirish qonun-qoidalari. Ekspertiza (tekshiruv).

III. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Seminar mashg'ulotlari mavzulari:

1. Lingvistik tadqiqotlar metologiyasi haqida tushuncha.
2. Ilmiy bilimning xususiyatlari.
3. Ilm yangi bilimlarni izlash jarayoni sifatida.
4. Tadqiqot mavzusini tanlash, mavzuga oid adabiyotlarni izlash
5. Ilmiy mutoala.
6. Lingvistika uslublari va tadqiqot uslubini aniqlash.
7. Ilm inson faoliyati sifatida.
8. Ilm ilmiy izlanishning natijasi sifatida.

Amaliy mashg'ulotlarini tashkil etish bo'yicha tavsiyalar kafedra tomonidan ishlab chiqiladi va tasdiqlanadi. Ilg'or o'quv va axborot texnologiyalaridan foydalanib, talabalar seminar mashg'ulotlarida, ma'ruza darslarida olgan bilaimlarini mustahkamlaydilar. Bunda o'quv adabiyotlari, normativ huquqiy xujjatlar va tarqatma materiallarning o'rni muhim. Shu jumladan, ko'rgazmali vositalar, nashr etilgan tayyor ilmiy ishlarning taqdimotlari va h.k.larning roli juda katta. Seminar mashg'ulotlarini o'tkazish uchun nazorat savol va topshiriqlari, shuningdek, talabalarning aql-idroki va ijodiy qobiliyatini rivojlantirishga yo'naltirilgan vazifalar tavsiya etiladi.

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Asosiy talab: Magistrantning mustaqil ishi tizimli va uyg'un ko'rinishga ega bo'lishi zarur. Uni bajarishda quyidagilar tavsiya etiladi:

- kurs bo'yicha adabiyotlar bilan tanishtirish;
- ilmshunoslik asoslarini bilish;
- mustaqil ishni bajarish jarayonida zamonaviy o'quv va axborot texnologiyalarini tanlash va keyinchalik tatbiq etishni asoslay bilish;
- lingvistik fikr rivojlanishini mantiqan tushunish;
- tilshunoslik sohasidagi zamonaviy nazariyalarining konseptual mazmunini o'zlashtirish;
- til tahlilining uslub va usullaridan foydalanishni o'rganish va ilmiy ishni tayyorlashning tayanch ko'nikmalarini egallash.

Mustaqil ta'lim va o'z ustida mustaqil ishlash uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Ilmiy tadqiqotning tajriba asoslari
2. Ilm va jamiyatning o'zaro munosabati
3. Filologik ilm-fan tarixida matnning o'rni va roli
4. Tadqiqotning mavzusini aniq ifodalash
5. Ilm tadqiqotchining hulqiy shakli sifatida
6. Ilmda odob-ahloq muammolari

V. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)

magistrantlarni o'qitishning quyidagi ***vazifalari*** belgilanadi:

- ilmiy adabiyotlar bilan mustaqil ishlash;
- zamonaviy ilmiy talqinlarda yo'nalish belgilash;
- til materiallarini yig'ish va taxliliy ishlov berish;
- qo'yilgan masalalarga oid yechimlarni topish bo'yicha vazifalarni belgilash va hal qilish;
- lingvistik tahlil usulini tatbiq etish;
- o'z nuqtai nazarini himoya qilish, boshqaning fikrini hurmat qilish;
- ilmiy matn tahriri usullari.

3.

V. Ta'lim texnologiyalari va metodlari

- ma'ruzalar;
- interfaol keys-stadilar;
- guruhlarda ishlash;
- taqdimotlar qilish;
- individual loyihalar.

4.

VI. Kreditlarni olish uchun talabalar:

Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'la aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq, yakuniy nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishlarni topshirish.

5.

VII. Asosiy va qo'shimcha o'quv adabiyotlar hamda axborot manbalari

Asosiy adabiyotlar

1. Исламджанова Х. Основы научных исследований. Т., 2009.
2. Колесникова Н.И. От конспекта к диссертации. Учебное пособие. М., 2011.
3. Нурмонов А. Лингвистик тадқиқот методологияси ва методлари. "Академнашр". Т., 2010.
4. Содикова Ш. Илмий иш асослари. Ўкув кўлланма. Т., 2016.